

És adequat *mediat/mediada* en l'àmbit de les ciències de la vida i la salut?

TERMCAT*

Sovint els professionals de les ciències de la vida i la salut es plantegen si l'adjectiu *mediat/mediada* és adequat en català en els contextos en què el fan servir, ja que ells mateixos intueixen que es pot tractar d'un calc de l'anglès *mediated*.

Doncs bé, l'adjectiu *mediat* és adequat en l'àmbit de la biologia, la immunologia, la bioquímica, etc., a partir del verb *mediar*, terme que el Consell Supervisor del TERMCAT ha normalitzat amb el sentit següent: 'intervenir en el desencadenament d'un procés fisiològic o bioquímic per mitjà de la connexió d'algunes de les seves parts o etapes'. Aquest adjectiu, per tant, prové de la forma del participi del verb.

En trobem alguns exemples d'ús en formes com ara *immunitat cel·lular mediada pels limfòcits T*, *citotoxicitat mediada per cèl·lules*, *bacteriòlisi mediada pel complement terminal de la via lítica* o *sensibilització mediada per la immunoglobulina E*.

Cal destacar, però, que el verb anglès *to mediate* té un abast més ampli que el verb *mediar*, de manera que en funció del context pot ser preferible optar per altres formes en català, com ara *intervenir*, *participar*, *fer d'intermediari*, *assistir*, *determinar*, *facilitar*, *originar* o *vehicular*.

Així, es prefereix la denominació *immunitat cel·lular* en comptes de **immunitat mediada per cèl·lules* (per a l'anglès *cell-mediated immunity*); *interaccions d'origen químic* en lloc de **interaccions mediades químicament* (per a *chemically-mediated interactions*); *inhibició amb cetuximab* en comptes de **inhibició mediada per cetuximab* (de *cetuximab-mediated inhibition*); o *hipersensibilitat produïda per immunocomplexos* en lloc de **hipersensibilitat mediada per immunocomplexos* (de *immune complex-mediated hypersensitivity*), etc.

Fake flowers 1, grafito sobre paper (2017)

* © TERMCAT, Centro de Terminología <www.termcat.cat>